

4 ARBETSMILJÖ VID RIVNING, SANERING OCH HÅLTAGNING – EN VÄGLEDDNING

1	Vem är ansvarig för arbetsmiljön?	6
2	Systematiskt arbetsmiljöarbete	12
3	Förberedelser för arbetet	16
4	Arbetsmetoder, verktyg och skydd	19
5a	Fall, ras, belastning m m – Risker och åtgärder	30
5b	Arbetsmaskiner, hjälpmedel, trafik – Risker och åtgärder	45
5c	Ensamarbete, trötthet, stress m m – Risker och åtgärder	56
5d	Brand, el, damm, gaser m m – Risker och åtgärder	59
5e	Farliga ämnen	69
6	Vad gör man vid skada eller olycka?	87
7	Avfallshantering	90

Arbetsmiljö vid rivning, sanering och håltagning – en vägledning

De som arbetar med rivning, sanering och håltagning är en särskilt utsatt grupp inom byggbranschen när det gäller hälsorisker och olycksfall. Den personal på en arbetsplats som inte har fått arbetsmiljöutbildning har ofta dålig kunskap om risker och hur dessa förebyggs och hur man skyddar sig. Därför har Riv- och Saneringsentreprenörerna i samarbete med Håltagningsentreprenörerna inom Sveriges Byggindustrier tagit fram en skriftlig vägledning som ger grundläggande information om arbetsmiljö. Syftet är att Vägledningen ska kunna bidra till bättre arbetsmiljö, mindre kostnader för olyckor och skador samt ett effektivare arbete.

Bakgrund

Bakgrunden till projektet är de många hälsoriskerna och olycksfallen inom byggbranschen, där de som arbetar med rivning, sanering och håltagning är en särskilt utsatt grupp. De som river måste ha kunskap om hur det aktuella huset ska rivas för att förhindra bland annat ras- och fallolyckor. Det finns också risker med farliga ämnen som friläggs och måste saneras i samband med rivning. Här behövs kunskap om var farliga ämnen kan finnas och vad man ska göra om man hittar farliga ämnen.

Den personal på arbetsplatsen som inte har fått utbildning för arbetsledare eller skyddsombud har ofta dålig kunskap om vilka risker som finns på arbetsplatsen och hur man skyddar sig. Därför har Riv- och Saneringsentreprenörerna i samarbete med Håltagningsentreprenörerna inom Sveriges Byggindustrier i ett tidigare projekt 2012 tagit fram en arbetsmiljöutbildning för den här kategorin av arbetare, med finansiering från bland annat SBUF.

Några medlemsföretag har haft arbetsmiljökurser för sin personal men många är ännu inte utbildade. Därför har detta utvecklings-

projekt genomförts, som innebär att de som är rivare, sanerare och håltagare kan få skriftlig information som bygger på materialet i arbetsmiljökursen.

Syfte

En vägledning om arbetsmiljö har tagits fram för att ge lättillgänglig kunskap för alla som arbetar praktiskt med rivning, sanering och håltagning. Syftet med Vägledningen är att den ska bidra till en bättre arbetsmiljö med mindre risk för olyckor och dålig hälsa, mindre kostnader för olyckor och skador samt ett effektivare arbete.

Genomförande

Riv- och Saneringsentreprenörerna samt Håltagningsentreprenörerna inom Sveriges Byggindustrier har tagit fram boken "Arbetsmiljö vid rivning, sanering och håltagning – en vägledning". Rex Hus & Miljökonsult har valt ut bilder och skrivit texter i samråd med ansvariga inom Riv- och Saneringsentreprenörerna. Finansierare har varit SBUF, Riv- och Saneringsentreprenörerna och Håltagningsentreprenörerna inom Sveriges Byggindustrier, och medlemsföretag har medverkat med egen tid.

Vägledningens bilder från praktiskt arbete visar både dåliga och bra exempel på arbetsmiljö. Vi tar upp risker som fall, ras, tunga lyft, arbetsmaskiner, damm och farliga ämnen som asbest, PCB, kvicksilver och mögel. Många har bidragit till bildmaterialet som från början har tagits fram för arbetsmiljöutbildningen och delvis kompletterats för denna bok.

Resultat och informations spridning

Projektets resultat är en liten bok med många bilder och en tilltalande och färgstark layout som ska locka till läsning. De olika avsnitten är lätta att hitta genom en färgmarkering i kanten. Spiralbindning ger möjlighet att vika upp en sida och lägga ifrån sig boken utan att den faller ihop. Formatet är inte så stort och kanske ryms boken i en ficka, så att den kan tas med på arbetsplatsen. 1000 exemplar har tryckts av Vägledningen och medlemsföretagen i de två organisationerna kommer att få den för utdelning till

sin personal. Företag som inte är medlemmar i organisationerna kan köpa boken från Riv- och Saneringsentreprenörerna.

Information om Vägledningen skickas via nyhetsbrev till medlemsföretagen och läggs ut på Riv- och Saneringsentreprenörernas och Håltagningsentreprenörernas webbplatser. Sveriges Byggindustrier får möjlighet att informera medlemmar om Vägledningen till exempel genom Byggbrevet.

Ytterligare information

Kontaktpersoner:

Lars Sandström, Riv- och Saneringsentreprenörerna,
tel 08-698 58 73, e-post lars.sandstrom@sverigesbyggindustrier.se
Gunilla Bernevi Rex, Rex Hus & Miljökonsult,
tel 070-432 39 70, e-post gunilla@remiljokonsult.se
Per Karlsson, Riv- och Saneringsentreprenörerna,
tel 070-636 05 29, e-post arossanering@telia.com

Litteratur:

- Arbetsmiljö vid rivning, sanering och håltagning – en vägledning (Slutrapport, 8 sidor) kan laddas ned från www.sbuf.se – projekt 13211
- Arbetsmiljö vid rivning, sanering och håltagning – en vägledning, Riv- och Saneringsentreprenörerna 2010 (resultatet från detta projekt)
- AFS 2001:01 Systematiskt arbetsmiljöarbete m fl AFS från AV

Internet:

www.arbetarskydd.se (Talentum media AB)
www.arbetsmiljoforskning.se (lättläst om forskning, AFA försäkring)
www.arbetsmiljoupplysningen.se (Prevent, ger bred info)
www.av.se (Arbetsmiljöverket, här finns alla föreskrifter AFS att ladda ner)
www.sanerapcb.nu (info om PCB)
www.sverigesbyggindustrier.se (bland annat En säker arbetsplats, Tysta boken, Riktlinjer för resurs- och avfallshantering vid byggnad och rivning)